

Hogy lettem én a dégi Festetics kastély lakója?

Apám az Apátságnál volt kocsis, járt Badacsonyba borért. Apáturat fuvarozta az apátság birtokán. Cselédeskedett. 1939-ben fiatalon meghalt a felesége. Négy árva gyermek maradt anya nélkül. Apám nem tudta őket gondozni, így asszony után nézett. Javasolták neki, hogy van egy asszony Teszéren négy gyerekkel egyedül, menjen el és hozza el. Neki is van négy gyermek, így is lett.

Apám lovas-kocsival ment anyámért és négy gyerekért Teszérre. Összeházasodtak, nyolc gyerek és két felnőtt ült az asztalhoz. Juttatott földje volt apámnak a Nyulsarokban, oda vetett egy kis gabonát, krumplit, répát. Nyolc gyermek és két felnőtt eltartása nem volt egyszerű az egyszobás Szent Imre utcai cselédlakásokban.

Többen laktak egy udvarban. Gulyásék, Horák Mártonék, Vindék és Horák Istvánék. Az udvarban kút, sütőkonyha volt. Beosztották, melyik nap ki süt kenyeret. A kerítés kőfala mellett sorakoztak az ólak. Minden család az udvarban tartotta az állatait. Volt, akinek istállója is volt, és tehenet, lovat tartott. Mikor fejtek az istállóba, kis bádogpohárral mentünk, kaptunk egy bögre tejet.

Cseperedett a nyolc gyerek szegényesen, de a föld adott egy kis gabonát lisztnek, krumplit, volt disznó, baromfi. Éldegélt a nagy család. 1945-ben született még egy gyerek, a kilencedik. „Ő” meghalt. 1946-ban született még egy gyermek, ő Mihály, a tizedik. 1948-ban születtem én tizenegyedik gyerekként. 1952-ben megszületett tizenkettedik testvérem, Margit.

Apám és Anyám nagyon szorgalmas emberek voltak. 1947. szeptember 1-jén Apám – „Pék József zirci lakosnak átlagon felüli mezőgazdasági munkateljesítményéért, példás szorgalmáért a FELSŐDUNÁNTÚLI FÖLDMÍVELEÉSÜGYI TANÁCS elismerését fejezi” – oklevelet kapott SZOMBATHELYEN. Anyám küszködött a sok gyerekkel, közben dolgozni is járt a FALUBA a parasztokhoz. Hajnalban gombát szedni ment, mire felkeltünk, ő már elcserélte használt zsírért. Apám cselédeskedett, úgy mondták: a Papoknál. A gyerekek közül volt, aki már nagyobbacska volt, ment Várpalotára vajúrtanulónak, gépállomásra, illetve a Traktorállomásra dolgozni, Budapestre SZOLGÁLNI.

A háborúban Teszéren nagyanyám házát a hegyen lebombázták, nagyapám Veszprémben halt meg. Két nagybátyám leventeként halt meg a háborúban, a mai napig nem tudjuk hol és mikor. Nagyanyám Budapestre került anyám hűgához, Gágyor Lászlóékhoz. Férje, Gágyor László orgonatanító volt. Több budapesti templomba ő készítette az orgonát. Ő is a háborúban halt meg Budapesten. Nagynéném több ezer halottat végignézett, de nem találta meg. Így nagyanyám hozzá ment lakni, család nem volt. Később nagynéném férjhez ment. A férjnek nem tetszett az anyós, nagymamámnak nem volt hova mennie. Zircre jött a másik lányához, Máriához. Egy szobában nyolc gyerek: fele gyerek lábtól, fele fejtől aludt. Három felnőtt, szegénység, nagymamám úgy látta jónak, hogy elmegy. Öreg, ő is segítségre szorult. Elment az öregek otthonába Kamondra.

A gyerekek nőttek, a szegénység egy kicsit enyhült, mert egy bátyám már dolgozott a Traktorállomáson. Ő kapta Zircen az első Körmös traktort – mesélte. Nővérem, Magdolna a Cserigyárban dolgozott, lőszerport csomagoltak.

1952 Karácsonyára készültünk. Magdi nővérem húsz éves volt, és volt vőlegénye, egy esztergári fiatalember. 1952. december 21-én nagyon hideg volt. Reggel elment fodrászhoz, megmosták a fejét, megcsinálták a haját, bekötötte egy nejlonkendőbe és a nagy hidegben, viharban úgy jött haza. 22-én hajnalban rosszul lett, bevitték a zirci kórházba. 23-án, az esküvője napján reggel meghalt. Én még picit voltam, sok mindenre nem emlékszem, csak arra, hogy ült a keresztanyánk ruhásládáján a konyhában és próbálta a menyasszonyi ruháját. Menyasszonyi ruhában lett eltemetve. Vőlegénye húsz évig nem nősült meg. A lőszerpor megölte a vörösvérsejteket, ilyesmit mondtak a halála okának.

1950-ben megszüntették Magyarországon a Rendeket, így a Zirci Ciszterci Rendet is feloszlatták. A rendtagok szétszóródtak a nagyvilágban. A rendház gondnok nélkül maradt, ahogy apám mesélte. Ő volt az, aki utoljára hagyta el a cselédek közül a munkaadóját, „kenyéradóját”. Meg is kapta érte a magáét. A cselédlakást mindenki megkapta az államtól, csak a szüleim nem, mert ők nem köpték szemközt a kenyéradójukat. Aki szemközt köpte a rendet és besegített a „likvidátoroknak” – mondták rájuk –, mindnyájan lakástulajdonosok lettek.

Egy szobás, konyhás, kamrás cselédlakásban tízen laktunk, és lakbért kellett fizetni. Megtudtuk, hogy a tulajdonos a szomszéd, és még másik lakást is megszerzett, amit istállóknak használt. Szüleim megint kaptak egy kis földet a gépállomás mellett, egy kis vitaminkertet a szérűskertben. Apám a rend megszűnése után lovakat vett és fuvarozni kezdett. Eljárt Dudarra a bányászoknak az illetményeszenet hazafuvarozni. Fát fuvarozott az erdőből, fatelepről, kerteket szántott. Őszintén mondom, kisgyerek voltam, de mindig dolgozni láttam. Senki fuvaros nem ment el hóba-fagyba Dudarra szénért, apám elment. Sokszor gyalogolt a kocsival mellett, nehogy megfagyjon a bakon. Elakadtak a bányászbuszok a Fagyos Krisztusnál, ő akkor is ment. Kellott az ennivaló a sok gyereknek. Anyámat hívták a parasztok napszámba. Kénytelen volt menni, a sok éhes szájnak kellett enni. Így is szegények voltunk. Jött a TSz-szervezés: nem tudom, hogy apámat kényszerítették, vagy magától lépett be. Feloszlott a TSz is, szüleim megint földönfutók lettek. Mindenük odaveszett: lovak, kocsival, föld. Megint jól járt valaki. Mi maradtunk szegények, mondták a szüleim.

1952-ben már csak a három „vakarék” maradt a családban. A nagyobb testvérek hívtak vakarékknak bennünket. A többiek megnősültek, férjhez mentek. Segíteni nem tudtak, ki Budapestre költözött, ki Bakonyánára, Zala megyébe, Kehidára, Veszprémbe. Szétrepült a nagy család. A szegénység maradt. Úgy tudtam menni elsőáldozásra, hogy a „PUSKA tisztelendő” bácsi, az akkori plébános (vagy káplán, nem is tudom), vett nekem egy rövidnadrágos szép öltönyt. Akkor ittam a templom folyosóján először kakaót, s ettem kalácsot. Mihály bátyám 1952-ben ment fel első osztályba. Megbukott, nem volt táskája, füzet, ceruzája.

1954-ben már ketten jártunk iskolába, szintén táskával, füzet, ceruza nélkül. Tízórait nem tudtuk venni, sokszor a kenyérhéját is kivettük az asztalfiókból, mert éhesek voltunk. Óvodába is jártam a volt apácázárdába. Kormos óvónéni és Strasszer néni, a szakácsnő mindig dupla zsíros kenyeret adott, mert tudta, hogy reggel éhesen mentünk óvodába. „Körösztmamám”, Reinic néni, a szomszéd díszítette a templomban az oltárokat, és én is sokat segítettem neki, még szép cserepes virágokat is neveltem. JÉZUSSZIVE virágot, ezzel háláltam meg, hogy pap bácsi vette nekem a ruhát.

Apám a TSz felbomlása után megint lovakat vett, emlékszem, egy fehér Sárít és egy piros Lacit. Szegények olyan gebék, soványak voltak, de apám kicsit kitérte őket és újból maga ura lett. Fuvarozott, szántott, vetett. Legtöbbet Dudarra járt szénért, a legnagyobb hidegbe is. Egész jól keresett. A két lovat betanította, hogy minden kocsmánál meg kell állni. Elindult szénért, a két ló már a zirci Restinél megállt. Kellott a „melegítő”. Esztergár: tudták a lovak, hogy fázik a gazda, és a kocsmánál megálltak. Dudari Resti is útba esett. Volt, amikor kétszer is elment egy nap Dudarra szénért. Az előző fuvarért kapott pénzt elköltötte. Magyarul: Megitta. Hiába volt a nehéz szorgalmas munka. Nekünk se táskára, se füzetre nem jutott. Kellott a lovakra megitalra. A lovaknak nem szabad éhezni, reggel menni kell Dudarra. Mi, Pék gyerekek – így hívtak bennünket a községbe –, ha el tudtuk érni apánkat fuvar közben és volt nála pénz, kértünk tőle. Én például ceruzára kértem. Boldogan mentem a Kisvarga papírboltba ceruzáért, radírért. Az iskolában meglátták nálam a ceruzát, újat. „Biztos úgy loptad!” – mondta egyik osztálytársam. Természetesen verekedés lett belőle. El akarta venni, és az új ceruza hegye beletörött a tenyerébe. Én meg sírtam és „senki” tanár néni nem vigasztalt meg. Anyukámék úgy hívták, hogy „senkitanárnéni”.

A Pék gyerekek megbuktak. Nem azért, mert buták voltunk, hanem nem volt semmink, sokszor még iskola mellé is mentünk, mert megszegényítették bennünket, ha véletlenül volt füzet, ceruza, azt „biztos loptátok”. Igaz, nem egyedül voltunk ilyen helyzetben, sok szegény gyerek volt, igazi nagy családok, volt tizenhét gyerekes is.

1959. szeptember, iskolakezdés. Harmadik, negyedik napon szintén minden nélkül mentünk iskolába. Bejött az osztályba két idősebb néni. Bak Éva és Bak Ilona. A tanító nénivel beszélgetett, és többször odanézett rám. Valami olyasmit hallottam beszélni, hogy ekkor jövünk értük a rendőrséggel és elvisszük állami gondozásba. Megmondtam anyukámnak, hogy mit hallottam, őket nem értesítették. Később megkapták az értesítést, hogy 6-án jön a gyámhatóság, és elvisznek intézetbe. Apám nem sokat törődött akkor velem, a lovaknak legyen enni és neki inni és kész. Anyám szegény összeroppant, csak sírt.

Hatodikán reggel apám elment fuvarba Dudarra. Anyám még aludt. Megbeszéltünk hárman, Húgommal és Bátyámmal, hogy elbújunk, elszökünk, minket nem visznek el intézetbe. Felkeltünk, anyám észre sem vette, és kibújtunk a kamra ablakán, ami a Fatelepre nézett. A Fatelepen volt egy kút, befedve betonkupolával, vasajtó rajta. Kinyitottuk, és mind a hárman oda bújunk be. Volt a kútnak pereme, és ott kuporogtunk. Közben anyám felkelt, és hallottuk, ahogy kiabálja a nevünket. Még lélegzetet sem vettünk, úgy féltünk. Anyu csak kiabált, kiabált, sírt, nem tudták a szomszédok, hogy mi van, mi a baj. Egyszer csak hallottuk, hogy itt a rendőrség, kerestek bennünket.

Szegény anyu kiabált, keresett. Rendőrség, gyámhatóság, mindenki minket keresett. Az iskolából akartak elvinni, de úgymond túljártunk az eszükön.

Nem mentünk iskolába.

Az erdészet és fatelep udvarában a felrakott parkettafarakások között is kerestek, majd jöttek vizet bekapcsolni és szóltak a rendőröknek, hogy itt a három gyerek, akiket keresnek. Hiába sírtunk, sikítottunk, hogy mi nem megyünk intézetbe, nem hagyjuk az anyut... Megfogtak és egy kocsiba beraktak. Még el sem búcsúzhattunk anyutól. Vittek.

Hova visznek, nem tudtuk, csak azt, hogy intézetbe. Egyszer csak megállt a kocsi, bevitték bennünket egy szép épületbe, azt mondták, ez a GYIVI. Kaptunk kaját, és mi nem ettük meg, csak sírtunk! Az éjszaka nagyon rossz volt. Csak sírtunk. Másnap az udvarban el voltunk a gyerekek közt. Kaptunk enni, ruhát, megtudtuk, hogy ez az épület a kórház mögött van, és ez egy átmeneti otthon, Veszprém-ben. „Intézet”, innen elviszik a gyerekeket Nevelőotthonba. 11-én a sok gyerek felöltözött és mentünk Veszprém-külsőre, a vasútállomásra. Vonattal Lepsénybe. Onnan kisvonattal /MUKI/-val DÉGRE. Vonaton másodszor ültem, hamar odaértünk Lepsénybe. Ott átszálltunk egy kisvonatra. Olyan lassan ment, hogy volt, aki leugrott a nagyobb gyerkőcök közül, és vissza is tudtak ugrani. A kísérők majdnem szívbajtot kaptak, azt hitték, megszöknek.

Délután öt óra körül érkeztünk meg egy piros téglából épült szép épület elé, ez volt az állomás. Leszálltunk, és csak átmentünk egy betonúton, majd egy nagy kapun túl egy még nagyobb épület /A KASTÉLY/ tárult elé.

A kocsifeljáró alatt kecskelábú asztalok mellett a padon sok gyerek ült, vacsoráztak. Volt valaki, aki megmutatta, hova tegyük be, amink van.

Mi is odaültünk a deszkából készült kecskelábú asztalhoz, és máris hozták a kenyeret, májkrémet, paprikát. Életemben először ettem májkrémet.

Ettem és sírtam.

Sírtam, mert nem tudtuk, hogy a hét éves kis tesónkat, Margitot hova vitték, hol van.

Mi ketten, Mihály testvéremmel egy helyre kerültünk: Dégre, a Hunyadi János Állami Nevelőotthonba.

Később írtunk levelet haza szüleinknek. Addigra már értesítette a gyámhatóság őket, hogy hol vagyunk mi ketten, fiúk, és a húgunk Balatonkenesén van. Megírták, mikor lehet látogatni bennünket, mikor mehetünk haza szünidőre, értesítették a szülőket, hogy milyen a

tanulmányi előmenetelünk. A Kastélyban volt az iskola és a kollégium is. A tantermek a földszinten, a hálótermek az emeleten voltak. Felköltöztettek bennünket. Én egy nagy bőrcsizmát, egy svájcisapkát, egy nagykabátot – aminek az ujja majdnem földig ért, háromszor belefértem volna – kaptam. A ruhaszámom 42-es volt, ez volt minden ruhámba beleírva tustintával.

Egy-két hónap múlva a szalmazsákokat kidobtuk, és hoztak kényelmes matracokat. Előttünk a kastélyban görög menekült gyerekek voltak, néhány ott maradt még egy ideig. A szobák gyönyörű parkettások voltak, a folyosón vörös márvány. Ezeket kellett mindig vixelni, lábbal kefélni. Szemle reggelenként. Fül, köröm, tisztaság-ellenőrzés.

Délelőtt iskola.

Délután találtunk elfoglaltságot, hogy ne gondoljunk haza. Volt egy ifjúsági szövetkezet, ahol munkaegységért napi két órát dolgoztunk. Volt kertészet, kisállattenyésztés: galamb, nyúl, kacs, tyúk, nutria. Lakatos, asztalos, drótfonó műhely.

Én a kertészetben dolgoztam.

Eltelt másfél hónap, és csak hazagondoltam. Nehéz volt: megszokni vagy megszökni. Megismerkedtünk több osztálytárssal, és elhatároztuk, hogy megszökünk. A csajági Vörös gyerekek, a Bátyám és én ebéd után felkerekedtünk és a kisvonatsínek mentén mentünk Lepsénybe. Pénzünk nem lévén Lepsénytől Csajáig vonaton bujkáltunk, nehogy jöjjön a kalauz és megkérdezze, hol a jegyünk. Csajáig megúsztuk. Leszálltunk a vonatról és mentünk Vöröséhez. Óriási szerencsénk volt, igazi őszi verőfényes meleg idő volt, az úton szedreztünk.

Vöröséhez érve a gádorban két fekete ruhás öreg néni kukoricát fosztott. A meglepetéstől majdnem elájultak, hogy kerültünk mi oda. A lakásban-házban óriási szegénység, még nálunk is szegényebbek voltak. Marasztaltak, hogy aludjunk ott, és reggel megy Veszprém-külsőre vonat, majd azzal elmehetünk.

Pénzünk nem volt, ők sem tudtak adni, valahogy nem mertünk ott aludni. Irány a vasútállomás! Hamarosan jött egy vonat, ami Külsőre megy. Figyeltük a kalauzt, hogy hol van, és úgy próbáltuk elkerülni, hogy mindig ahol megállt, más vagonba szálltunk. Megúsztuk, eljutottunk Veszprém-külsőre. Hamarosan indult a győri vonat, felszálltunk. Olaszfalu megállójánál észrevett bennünket a kalauz. Jött is ám, kérte a jegyeket! Hát elveszett, szülénknél van az első vagonban, meséltük neki. Na, jó, mondja, Zircen leszálltunk, este kilenc óra, sötét. A bátyámat elkapta a kalauz, bevitte a forgalmiba. Én megléptem, de nem mertem hazamenni egyedül. Miskát kikérdezték, kik vagyunk, hol a jegy. Azt mondták, nem gond, majd apád lefuvarozza a jegy árát. Ismerték. Elengedtek. Az állomástól nem messze voltunk, még a régi cselédlakásban.

Bementünk az udvarba, zörögtek az ajtón. Apám kikiabál: „Ki az?” Bent is sötét volt, már aludtak. Anyám majd elájult: „Hogy kerültök ide?” „Hát megszöktünk!” „Nem jó ott!” Lefeküdtünk, másnap 9-10 óra körül jön a rendőrkocsi, és már vittek is vissza Dégre. Nagyon féltünk, hogy most aztán megvernek, megbüntetnek bennünket, amiért megszöktünk. Nem bántottak. A Vörös testvéreket is visszahozták.

Bálint Gyula nevelőtanár elbeszélgetett velünk, ő megérti, hogy ha a kiskutyát elveszik az anyjától, az is sír, és megértette velünk, hogy ez csak jó lehet, jöhetnek látogatni a szülők, mi is hazamehetünk szünetre, és a tanulás is itt biztosítva van. Az a szegénység, ami körülött bennünket, nem vezet jóra. Megígértük Miskával, hogy nem szökünk meg többet.

Minden nap jobb lett az otthonban. Lett TV. Korcsolyázhattunk a befagyott tavon, szép ruhákat kaptunk. Mivel nagyon jó tanuló voltam, elküldtek Csehszlovákiába, a Magas-Tátrába, Staris Smokovecbe táborba. 1961-ben először voltam külföldön, tizenhárom évesen. Közben a kastély mellett lakó olaszfalusi erdészekkel – „földikkel” – megismerkedtem. Két lányukkal sokat játszottunk, sokat voltam náluk. Volt nekem ott mindenféle állatom, ha elmentek otthonról, én ettem meg az ő állataikat is. Mintha szüleim lettek volna.

A mi osztályunknak a Borbély tanár bácsi lett a nevelője. Délután vele tanultunk, ő csinálta a takarodót. Reggel a kürtös fújta az ébresztőt, este a takarodót. Sipőcz Sándorné Kati néni volt a gyermekfelügyelő éjszaka. Eszünkbe nem jutott már, hogy megszökjünk. Anyuék évközben meglátogattak, Jóska bátyám hozta el őket motorral. Téli szünetben pedig először, hazamentünk.

Nagyon örültünk, húgom is otthon volt. Édesanyám dolgozott a Községi Tanácsnál, volt parkgondozó, takarította a buszmegállót. Apám a Kpm-hez ment dolgozni.

Anya munkája közben mindig sírt!

„Mi baj, Pék néni?” – kérdezték tőle. „Elvitték a három gyerekemet nevelőotthonba!” „Ne sírjon! Nagyon jó helyük van ott, mindenük megvan!” Nehezen törődött bele. Igen sokat sírt, már mi vigasztaltuk levélben, hogy milyen jó, most éppen Pestre megyünk színházba, a tanulás jól megy. A TSz-ben dolgoztunk, lett egy kis zsebpénz, még ajándékot is tudtunk vinni haza szüleinknek.

Osztályfőnököm, Borbély Józsefné Kati néni elégedett volt a tanulmányi eredménnyel és gyermeknapon kiadtak bennünket Enyingre olyan házaspárhoz, akinek nem volt gyereke. Én egy orvos-házaspárhoz kerültem. Vittek moziba, minden jóval elláttak. Sok volt náluk a régi könyv. Kiültem a nyugágyba a szépen gondozott kertbe, és kivettem egy könyvet, kinyitottam, és mit ad Isten, Zircnél nyitottam ki, a templom volt a képen és én annyira elkezdtem zokogni, hogy nem tudták, mit történt velem.

A kastélyt egy gyönyörű arborétum vette körül. Azt is mi, gyerekek gondoztuk. Nagyon sok növényt vittem Zircről, például páfrányt. Állandóan kirándultunk. Borbély Kati néniékkal jártuk az erdőt és fedeztünk fel új növényeket. Cikláment, mocsáriciprust és az egész erdő egyetlen bükkfáját. Rajzórakon Szakál Antal tanár bácsitól „művésztanáruktól” rajzolni, festeni tanultunk. Méhészkedést a Szabó tanár bácsitól. Eltelt több év, és nem szöktünk meg. Sokan igen. Akiket visszahoztak, azokkal mi beszélgettünk el, hogy nem érdemes, úgymint visszahoznak.

1963-ban Borbély tanár bácsiék elköltöztek Bicskére. Azt hittem, elveszítettem második szüleimet. Ugyanebben az évben jó eredménnyel elvégezte bátyám a nyolcadik osztályt és Budapesten járt ipari tanuló iskolába, műbútorasztalosnak tanult.

Egyedül maradtam. Mi voltunk a kis süni és a nagy süni (tüskés frizuránk volt). 1965-ig a kis süni egyedül maradt, de a szülőt helyettesítő Bálint tanár bácsi, Vadon Zoli bácsi, Pásztor Júlia néni, Sipőcz Kati néni gyermekszeretete felejthetlenné tette az 1959–1965 közötti időt életemben. Minden bokor, minden ajtókilincs emlékeztet a sok velem egyforma társamra. Sokról nem tudok semmit. Évente lemegyünk családommal Dégre.

Megsimogatom annak a fenyőfának a törzsét, amit 50 éve ültettem. Terebélyes, szép fenyőfa. Végigsétálunk a romos kiskastély előtt, leülök a kőpadra, s látom ötven évvel ezelőtti önmagam, amint fényképezőgép előtt pózolok a kőkert óriásvázája előtt. Fotószaikkörös voltam. Hallom a már nem létező Kacsatelepen a sok-sok kacsa hápogását, Erdészéknél az őzikémet simogatom. Nem akarom elhinni, hogy ez már ilyen régen volt. Ötven éve...

Az idő eljárt. 1965-ben Móra kerültem Szőlész-Borász-Kertész Szakközépiskolába. Nagyon szép négy évet töltöttem el Móron.

Kollégista voltam.

Itt voltunk hárman egy lányba szerelmesek, vártuk, melyikünket válassza.

Sok csínytevés helyszíne volt a tiltott leánykollégium. Fodor Alojzia nevelőnő (apáca volt) többször bezárt a szekrénybe, ha jött az igazgató úr. Zongorázott, mesélt a fekete macskájáról. Drága Bori néni a mi osztályunkban mindig felvidult. Matekot tanított, és mindig mondta, „Gyügyék, olyan gyügyék vagytok”, „de úgy szeretlek benneteket”.

Igazi tanárok voltak, nevelők. Osztályfőnökunktől, Tóth Imre tanár úrtól tanultam a kertészkedés minden fortélyát.

Találkozókat nem szervezünk, csak az ötéves volt. Okát nem tudom.

Szüleink fizettek kollégiumi díjat. A 700 forintos fizetésből utánam 90 forintot, húgom után 170-et, bátyám után 240-et. Nem sok maradt nekik.

Érettségi után maradhattam volna gyakornok a Móri Állami Gazdaságban. Lakást ígértek, de az én szívem Zircre húzott vissza. A Bakonyvidéki Vendéglátónál dolgoztam négy hónapot, majd 1969 októberében behívtak katonának, Pápára kerültem. Felcser kiképzést kaptam, a gyengélkedőn orvosok mellett dolgoztam, mint felcser és orvos-írnök. Nagyon nagy szerencsém volt, sokat voltam itthon.

1971-ben, a katonaidőm alatt apám meghalt. Április 2-án. 3-án temettük, 4-én 1 méteres hó lett. A halálos ágyán mondta el, hogy nem tudta megemészteni a kudarccokat. Többször lett földönfutó. Ezért ivott.

Amit elmeséltem, nem volt mese. Velem történt meg.

Az én sorsom nem volt savanyú, sem édes.

Sok mindent köszönhetek annak, hogy az iskolában és a gyámhatóságnál felfigyeltek rám (ránk). Nem tudom elégszer megköszönni Bak Éva és Ilona akkori gyámhatósági dolgozóknak, hogy 1959-ben elvittek állami gondozásba.

Akkor, amikor összeszedtek, fájt az elválás, a seb a kisgyermek lelkén. DE a sebek begyógyultak, az elválást találkozás követte. Szeretettel és tisztelettel gondolok azokra a nevelőotthoni tanáraimra, akik megtanítottak először írni, olvasni. Megtanítottak közösségben élni. Szeretni a másik embert és segíteni a rászoruló embereken. Ezt teszem. És kérdezem: mi is lettem volna, ha...?!

Így éltem én hat évig a Festeticsek kastélyában, Dégen. Nem gróf, hanem mint Péklaci.

Pék László

Zirc, 2013. március 12.